

Khung chuyển đổi Số

Chuyển Đổi Số và Nghệ Thuật Giảm Căng Thẳng: Khi Công Nghệ Gặp Tiếng Cười

- [Giới thiệu](#)
- [Bản Đồ Toàn Diện Cho Hành Trình Chuyển Đổi Số](#)

Giới thiệu

Căng thẳng mãn tính có thể tác động xấu đến cơ thể, dẫn đến béo phì, bệnh tim và ung thư. Tiếng cười có thể giúp giảm căng thẳng và giải phóng endorphins... vì thế, đừng ngạc nhiên với những câu đùa và đôi khi là điệu nhảy để giảm căng thẳng!

- Chuyển đổi số đòi hỏi phải hiểu rõ lý do tại sao nó cần thiết và có một chiến lược thực hiện rõ ràng, bao gồm tầm nhìn, lộ trình, chiến lược công nghệ và mô hình kinh doanh.
- Trung tâm đổi mới là một khả năng riêng biệt ngoài các nhóm triển khai, có nhiệm vụ tạo ra ý tưởng mới, phát triển mẫu thử và nghiên cứu để hiểu các lực lượng mang tính đột phá.
- Các chiến lược triển khai tập trung vào "cách thức" thực hiện chuyển đổi số, bao gồm văn hóa, con người, phương pháp làm việc linh hoạt, quy trình, công nghệ và dữ liệu.
- Vòng tròn Chuyển đổi số thể hiện quá trình lặp đi lặp lại của khám phá, quyết định và triển khai trong chuyển đổi số, với chiến lược triển khai linh hoạt và các nhóm triển khai nhanh nhạy làm cốt lõi.

Tác giả: Đỗ Ngọc Tú
Công Ty Phần Mềm VHTSoft

Bản Đồ Toàn Diện Cho Hành Trình Chuyển Đổi Số

Trước khi tiếp tục, hãy cùng điểm lại những gì bạn đã học cho đến thời điểm này.

Chúng ta đã nói về **chuyển đổi số là gì, sự khác biệt giữa chuyển đổi số và đổi mới, tại sao chuyển đổi số lại quan trọng**, và cả một từ khiến nhiều lãnh đạo phải lo lắng: **Disruption - sự gián đoạn**.

Chúng ta cũng đã đề cập đến:

- Chuyển đổi số tạo ra **giá trị** gì, và tại sao giá trị lại là yếu tố cốt lõi.
- **Làm sao để thành công (và thất bại)** trong chuyển đổi số.
- **Sự kháng cự với thay đổi** - điều gần như chắc chắn sẽ xảy ra, và bạn sẽ trải nghiệm điều đó.

Trong phần này, tôi sẽ giới thiệu cho bạn một **mô hình tổng quan**, giúp bạn hình dung cách triển khai và vận hành chuyển đổi số một cách rõ ràng.

Chúng ta ai cũng mong muốn khi tham gia chuyển đổi số đều nói:

"Tôi muốn hiểu rõ chuyển đổi số càng nhanh càng tốt."

Bạn bận rộn, thời gian có hạn - nên tôi muốn đưa đến cho bạn một cách tiếp cận nhanh, dễ hiểu, giúp bạn **nhìn toàn cảnh và kết nối mọi mảnh ghép** của chuyển đổi số.

Giới thiệu nhanh: Bản Đồ Toàn Diện Cho Hành Trình Chuyển Đổi Số

Trước khi đi sâu vào mô hình này, tôi muốn cho bạn thấy toàn bộ bức tranh mà tôi gọi là **"Bản Đồ Toàn Diện Cho Hành Trình Chuyển Đổi Số"**.

Bắt đầu từ... Khởi nguồn(Inception)

Khởi nguồn là điểm xuất phát của hành trình chuyển đổi số - nơi mà bạn (hoặc tổ chức của bạn) có một lý do rõ ràng, mạnh mẽ cho việc bắt đầu chuyển đổi.

Đây là nơi ban lãnh đạo trả lời được câu hỏi: **"Tại sao chúng ta cần chuyển đổi số?"**

Tôi không thể nhấn mạnh đủ về **tầm quan trọng của chữ "WHY" (Tại sao)**.

Như Simon Sinek đã nói trong bài TED nổi tiếng của mình, **mọi tổ chức truyền cảm hứng đều**

bắt đầu từ "why", chứ không phải "what".

Chiến lược triển khai(Delivery Strategy)

Đây là phần "WHAT" - ta sẽ làm gì, triển khai ra sao:

- **Tầm nhìn**
- **Xu hướng và cơ hội**
- **Mô hình kinh doanh**
 - **Đang tồn tại**
 - **Mới**
- **Dự báo tài chính**
- **Lộ trình**
- **Chiến lược công nghệ**

Chiến lược triển khai **không phải là một kế hoạch chơi đùa với công nghệ mới**, mà là một công cụ **minh bạch, rõ ràng**, giúp tất cả - từ lãnh đạo đến đội ngũ thực thi - hiểu rõ **nơi nào nên đầu tư thời gian và tiền bạc**.

Đặc điểm:

- **Không phải tài liệu bất biến** - Cập nhật liên tục dựa trên phản hồi từ **Trung tâm Đổi mới sáng tạo**(Innovation Hub)

Trung tâm Đổi mới sáng tạo(Innovation Hub)

Một **năng lực đặc biệt** nằm ngoài các nhóm triển khai, nơi tạo ra ý tưởng mới, thử nghiệm, mô phỏng, và nghiên cứu các xu hướng đột phá.

Trung tâm Đổi mới sáng tạo hoạt động như một **phòng thí nghiệm ý tưởng** - nhưng không phải là nơi tưởng tượng vu vơ, mà là nơi những ý tưởng **được chứng minh ở quy mô nhỏ**, có tiềm năng **làm mới mô hình kinh doanh**.

1. Tư duy thiết kế(Design Thinking)

Đây là **phương pháp giải quyết vấn đề sáng tạo** đặt con người làm trung tâm. Nó giúp bạn hiểu sâu sắc nhu cầu của khách hàng, từ đó thiết kế giải pháp phù hợp thông qua thử nghiệm và phản hồi liên tục.

Quy trình phổ biến:

- **Thấu hiểu (Empathize)**
- **Xác định vấn đề (Define)**
- **Ý tưởng (Ideate)**
- **Tạo nguyên mẫu (Prototype)**
- **Kiểm thử (Test)**

2. Nguyên mẫu(Prototypes)

Là **bản thử nghiệm ban đầu** của một sản phẩm hoặc giải pháp, được tạo ra để kiểm tra nhanh tính khả thi và nhận phản hồi từ người dùng. Nguyên mẫu có thể là bản vẽ tay, mô hình đơn giản hoặc sản phẩm kỹ thuật số chưa hoàn thiện.

3. Nghiên cứu khách hàng(Customer Research)

Là quá trình **thu thập thông tin về hành vi, nhu cầu, mong đợi, và trải nghiệm của khách hàng** để giúp tổ chức đưa ra các quyết định đúng đắn hơn về sản phẩm, dịch vụ hoặc chiến lược tiếp cận.

Phương pháp phổ biến: Phỏng vấn, khảo sát, quan sát, bản đồ hành trình khách hàng (customer journey map)

4. Nghiên cứu khác(Other Research)

Là các hoạt động nghiên cứu **không trực tiếp từ khách hàng**, nhưng vẫn hỗ trợ quá trình ra quyết định như:

- Nghiên cứu đối thủ cạnh tranh
- Nghiên cứu thị trường
- Nghiên cứu kỹ thuật hoặc công nghệ
- Nghiên cứu xu hướng ngành

Chiến lược thực thi(Execution Strategy)

Nếu **Chiến lược triển khai “Làm gì”**, thì **Chiến lược thực thi** là **“Làm như thế nào”**:

- **Con người**
- **Văn hoá**
- **Đo lường**
- **Phương pháp làm việc Agile**
- **Quy trình làm việc**
- **Trung tâm Chuyển đổi số(DX Hub)**
- **Công nghệ & dữ liệu**

Chiến lược thực thi cần chạy song song với chiến lược triển khai – chúng xử lý hai khía cạnh khác nhau nhưng liên kết chặt chẽ.

Vòng tròn chuyển đổi số(DX Circle)

Ở trung tâm mô hình là **Vòng tròn chuyển đổi số**, gồm ba bước chính:

1. Tìm hiểu, nghiên cứu, khám phá giá trị(**Discovery**).
2. Quyết định từ lãnh đạo, dựa trên dữ liệu(**Decision**).
3. Triển khai, đo lường, cải tiến(**Execution**).

4. **Nhóm triển khai đa chức năng(Delivery Teams)** làm việc theo Agile.

Vòng tròn này **liên tục lặp lại**, giúp bạn thích nghi với thay đổi không ngừng của thị trường.

Không có deadline cứng, không phải dự án ngắn hạn. Đây là **cam kết dài hạn**, với sự linh hoạt, tốc độ và trọng tâm là **giá trị khách hàng**.

Nhóm Lãnh Đạo Chuyển Đổi Số(DX Leadership Group)

Đây là **hội đồng chiến lược cấp cao** (gồm CEO, CIO, CFO, CDO...) chịu trách nhiệm về các **quyết định mang tính sống còn** cho DX. Họ tập trung vào 4 loại quyết định chính:

1. Đầu tư(Invest)

- **Quyết định rót vốn vào:**
 - Công nghệ mới (VD: AI, blockchain).
 - Mô hình kinh doanh triển vọng.
 - Đào tạo nhân sự.
- **Ví dụ:** *Phê duyệt ngân sách 5 triệu USD để xây dựng trung tâm AI.*

2. Thoái vốn(Divest)

- **Cắt giảm đầu tư vào:**
 - Công nghệ lỗi thời (VD: hệ thống mainframe).
 - Dự án không hiệu quả sau đo lường.
- **Ví dụ:** *Dừng phát triển ứng dụng di động cũ để tập trung nguồn lực cho nền tảng mới.*

3. Chuyển hướng(Pivot)

- **Thay đổi chiến lược đột ngột** khi phát hiện rủi ro/cơ hội mới.
- **Ví dụ:** *Chuyển từ mô hình B2B sang B2C sau khi phát hiện nhu cầu thị trường thay đổi.*

Quyết định Chiến lược(Strategic Decisions)

- **Phê duyệt/loại bỏ** các sáng kiến lớn từ **DX Circle**.
- **Ví dụ:** *Quyết định không theo đuổi Metaverse sau khi thử nghiệm thất bại.*

Nhóm Lãnh Đạo Sản Phẩm(Product Leaders)

Đội ngũ này (Product Managers/Owners) chịu trách nhiệm **biến chiến lược thành hành động cụ thể** thông qua 5 hoạt động chính:

1. Thiết kế Sản phẩm(Product Design)

- **Tạo UX/UI** dựa trên nghiên cứu khách hàng.
- **Ví dụ:** Thiết kế lại giao diện app ngân hàng để giảm 30% thao tác.

2. Tính năng(Features)

- **Ưu tiên phát triển** tính năng quan trọng nhất.
- **Ví dụ:** Tích hợp ví điện tử trước khi phát triển chatbot.

3. Sản phẩm tối giản (Minimum Viable Product)

- **Xây dựng sản phẩm tối giản** để thử nghiệm nhanh.
- **Ví dụ:** Ra mắt phiên bản app chỉ có tính năng chuyển tiền cơ bản.

4. Tầm nhìn Sản phẩm(Product Vision)

- **Duy trì "la bàn"** để đội ngũ không đi chệch hướng.
- **Ví dụ:** "Mọi tính năng phải giúp khách hàng hoàn thành giao dịch trong 1 phút."

5. Nghiên cứu Khách hàng(Customer Research)

- **Phân tích dữ liệu** → Hiểu hành vi thực tế.
- **Ví dụ:** Phát hiện 60% người dùng bỏ app ở bước xác thực OTP.

Quyết định Hàng ngày(Day To Day Decisions)

- **Giải quyết vấn đề phát sinh** trong quá trình phát triển.
- **Ví dụ:** Chọn công nghệ React Native thay vì Flutter để tiết kiệm thời gian.

Mối Liên Hệ Giữa Nhóm Lãnh Đạo Chuyển Đổi Số và Nhóm Lãnh Đạo Sản Phẩm

Điểm giao nhau Là **Quyết Định(Decision)** trên sơ đồ thể hiện:

- **Nhóm Lãnh Đạo Chuyển Đổi Số** đưa ra **quyết định chiến lược** (Invest/Divest/Pivot).
- **Nhóm Lãnh Đạo Sản Phẩm** chịu trách nhiệm **triển khai quyết định** đó thành hành động cụ thể.

Quy trình phối hợp:

1. **Bước 1:** DX Circle (Discovery) phát hiện vấn đề → Đề xuất giải pháp.
2. **Bước 2:** DX Leadership Group phê duyệt/loại bỏ giải pháp tại **Quyết Định**.

3. **Bước 3:** Product Leaders nhận quyết định → Lập kế hoạch thiết kế, xây dựng MVP, release tính năng (Execution).

Ví dụ thực tế:

“Discovery phát hiện khách hàng cần thanh toán QR → DX Leadership Group phê duyệt đầu tư → Product Leaders xây dựng tính năng trong 2 tuần.

Tổng kết

Nếu bạn hiểu được sơ đồ này – và **giải thích được cách chuyển đổi số vận hành dựa trên nó**, thì xin chúc mừng:

Bạn đã nắm được cốt lõi của chuyển đổi số.

Và như Leonardo da Vinci từng nói:

“Sự đơn giản là đỉnh cao của sự tinh tế.”

Tác giả: **Đỗ Ngọc Tú**
Công Ty Phần Mềm **VHTSoft**